

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
1262-20

meddelad i Stockholm den 10 november 2020

KLAGANDE

Migrationsverket
Box 1430
171 27 Solna

MOTPARTER

1. AA
2. BB

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Jönköpings dom den 24 februari 2020 i mål nr 310-20

SAKEN

Bistånd åt asylsökande

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen bifaller överklagandet, upphäver kammarrättens och förvaltningsrättens domar och fastställer Migrationsverkets beslut.

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
09:00–12:00
13:00–16:00

BAKGRUND

1. Den som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller som annan skyddsbehövande (asylsökande) har rätt till bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl., LMA, i form av bl.a. logi och dagersättning. Rätten till bistånd upphör normalt när uppehållstillstånd ges eller utlänningsen lämnar landet. Rätten till bistånd kan även under vissa andra förutsättningar upphöra, t.ex. har den som håller sig undan så att ett avlägsnandebeslut inte kan verkställas inte rätt till bistånd.
2. Om den som har ansökt om uppehållstillstånd som asylsökande får avslag på sin ansökan, får hon eller han avvisas eller utvisas. Ett sådant beslut om avvisning eller utvisning upphör som huvudregel att gälla fyra år från det att beslutet vann laga kraft.
3. AA och BB utvisades på grund av att de fått avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd. Deras utvisningsbeslut upphörde att gälla den 22 oktober 2019. De erhöll bistånd som för asylsökande under utvisningsbeslutens giltighetstid.
4. Migrationsverket beslutade den 28 oktober 2019 att AA och BB inte hade rätt till bistånd eftersom de inte längre var asylsökande i och med att deras utvisningsbeslut hade upphört att gälla.
5. AA och BB överklagade besluten till Förvaltningsrätten i Jönköping som upphävde dem och återförvisade målet till Migrationsverket för prövning av om de i övrigt uppfyllde förutsättningarna för att beviljas bistånd. Enligt förvaltningsrätten ska den omständigheten att ett utvisningsbeslut har upphört att gälla inte påverka bedömningen av rätten till bistånd.

6. Migrationsverket överklagade till Kammarrätten i Jönköping som avslog överklagandet med motiveringen att AA och BB även efter det att deras utvisningsbeslut hade upphört att gälla omfattades av personkretsen som har rätt till bistånd, dvs. de var fortfarande att anse som asylsökande.

YRKANDEN M.M.

7. *Migrationsverket* yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen ska fastställa Migrationsverkets beslut och anför följande. Frågan om vilka personer som omfattas av personkretsen i 1 § första stycket LMA är av avgörande betydelse för tillämpningen av lagen och bedömningen av under vilka omständigheter rätten till bistånd kan upphöra. En person som tillhör personkretsen och som har fått rätt till bistånd måste fortsatt tillhöra personkretsen för att rätten till bistånd ska kvarstå. En utlänning som i egenskap av asylsökande tidigare har tillhört personkretsen kommer inte längre att tillhöra denna, om han eller hon inte längre ansöker om asyl. När ett utvisningsbeslut upphör att gälla omfattas utlänningen inte längre av personkretsen och utlänningen har därmed inte rätt till bistånd.
8. AA och BB har inte yttrat sig i målet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

9. Frågan i målet är om en utlänning vars utvisningsbeslut har upphört att gälla omfattas av LMA.

Rättslig reglering m.m.

10. Enligt 1 § första stycket 1 LMA omfattas utlänningar som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller som annan skyddsbehövande (asylsökande) av lagens bestämmelser om bistånd. Av 1 a § framgår att det finns vissa – här inte aktuella – undantag.
11. I 12 kap. 22 § utlänningslagen (2005:716) anges att ett beslut om avvisning eller utvisning, som huvudregel, upphör att gälla fyra år från det att beslutet vann laga kraft.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. En förutsättning för att en utlänning ska ha rätt till bistånd enligt LMA är att utlänningen omfattas av lagen. I personkretsen ingår bl.a. asylsökande, dvs. utlänningar som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting eller som annan skyddsbehövande.
13. Enligt Högsta förvaltningsdomstolens mening kan enbart den omständigheten att en person tidigare har ansökt om uppehållstillstånd som asylsökande inte innebära att personen för all framtid ska anses vara asylsökande och omfattas av personkretsen i 1 § första stycket 1 LMA. När ett avvisnings- eller utvisningsbeslut upphör att gälla har utlänningen möjlighet att på nytt ansöka om uppehållstillstånd som asylsökande. Detta innebär att utlänningen inte längre är asylsökande när det tidigare beslutet upphör att gälla och att denne därmed inte omfattas av personkretsen i LMA.
14. AA och BB har båda fått beslut om utvisning efter att deras ansökningar om uppehållstillstånd som asylsökande avslagits. Utvisningsbesluten upphörde att gälla den 22 oktober 2019. I samband med det upphörde de att vara asylsökande i den mening som avses i LMA. De har således inte haft rätt till bistånd enligt lagen. Migrationsverkets överklagande ska därför bifallas.

DOM

Mål nr
1262-20

I avgörandet har deltagit justitieråden _____, _____,
_____, _____ och _____.

Föredragande har varit justitiesekreteraren _____.